

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 25 АПРИЛА 1872.

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — ОТОИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЋА МЕСЕЧНО. —
ЗА ОГЛАСЕ ИПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

Неда.

Мучи!

Теби није света срамежљивост жене;
Пријатељ се кажеш моме мужу, — иди
Презирим те!

Теодора.

Онда, кад увидиш Недо
Да сам му пријатељ, онда ме презира;
Сад ме само љуби, јер му нисам!

Неда.

Ниси?

Лицемерство!

Теодора.

Нисам. Опет велим: Нисам!
Чекај па осуди, кад ти рекнем јоште
Да баш за то нисам, што он теби није
Пријатељ.

Неда.

За њега јемчи моје срце.
За твоју клевету и не живи јемство.

Теодора.

Живи, подалеко, али доста снажно,
Да ти сваку сумњу за навек разгони.

Неда.

Дрско а не снажно. Смелости се ругам
Ако је без снаге. Пакост и клевета
Насрће до века на мирно огњиште.
Не верујем никад клеветнику!

Теодора.

Онда
Веруј љубавнику твоме. (Ближи се).

Неда.

Натраг!

Теодора.

А ти
Веруј љубавници твога мужа; веруј
Теодори!

Неда.

Коме? Како рече, коме?

Теодори?

Теодора.

Њојзи!

Неда.

Андроника?

Теодора.

Ја ти рекох.

Неда.

Сад те схваћам.

Ха, Леонтас!

Теодора (тихо).

И он? Тим све боље! (На глас).
Срце леонтино, то је камен драги,
У његовом сјају истина с' огледа.

Неда.

И ти потврђујеш, што Леонтас рече?

Теодора.

Што ти рекне један пријатељ, то други
Потврдити мора. Сумња бежи, кад је
Обоје гањају. Михаило љуби
Лепу Теодору; полазећи лане
Из царева двора остале му срце
У њезином крилу. Теби, Недо, теби —
Не донесе нипита!

Неда.

Боже, то је много
За слабачко срце једне жене! (покрива лице).

Теодора (ближи се, тихо).

Аха!
Ту смо! (Гласно). Красна Недо, моје јарко сунце!
Леонтас те штује; ја те љубим; веруј,
Љубав и издајство не станује нигда
У једноме срцу. — Не жалости душу!

За тим неверником Михајлом. Није
Ни достојан твојих суза. Док ти бедна
Очајаваш овде, он се ваљда срећан
Љубављу опија, што у срцу лепе
Теодоре нађе жељеног одзива.

Неда.

Ох, смиљу се, немој ово бедно срце
Још више да ценаш.

Теодора.

За што да ја штедим
Твоје срце, кад се моје с очајањем
Бори?

Неда.

Ја те жалим. Ох, шта рекох јадна,
Има ли у свету још беднија створа,
Да га Неда жали? (Покрива лице).

Теодора.

Има душо, има!
Ти си бедна, ја сам кукаван очајник!
До века се беда с очајањем грли.
У твом загрђају моја срећа ниче,
Кад процвета нека теби мирис проспе.
Мила Недо ходи у наручја топла
Твога пријатеља. (Грли је).

Михаил (уласи на врати).

Михаил.

Ха, Гаридес! Неда!
(Трза мач; Теодора хитро измиче. Михаило је гони
преко позорнице. Обоје излазе).

Неда (пада на колена).

Боже, ти ме брани!

(Средњи застор пада).

5. ПОЈАВА.

(Велика дворана богато украшена).

Михаило (уласећи стражару).

Позови краљицу; жур' се, а главаре
По што дођу пуштај. Хитро! (Замишљен).
Стиште бура
Задрхтала Неда. — Нагли удар као
Суха муња сломи намењену жртву. —
Крвна коцка лети, до мало ће пасти.
Нека пада! Нек се земља тресе! Сунце
Што Србију згрева, завићу у црно; —
А кад месец сијне, нек' му бледа светлост
Пусту земљу гледа. Шишманова копља
Негда сломивена, син опреми сада,
Да потресе престо српског краља, свога
Црног душмана. — Мора пасти, ма ме
Падајући живог уконао. То је

Цена коју Урош мора платит' сину
Погажена опа! — (Јетко). Ено је, долази!
Оди, ја сам спреман, да довршим пуно
Што сам започео. — — Лакше срце бедно,
Огроман ти удар целу груд потреса.
Не плаши се; страх те не потреса! Не, не,
Страх то није, веруј, то је гласник твоје
Доидуће среће, што те младог данас
Разиграва.

Неда (уласи).

Ти ме позва, не знам да ли
Мога друга гони дурно јетка воља
Да с укором паре својој жени срце,
Ил' му разблажена душа жељно иште
Да невину Неду саслуша.

Михаило.

Узалуд;

Варљиве су речи слабе да уклоне
Суште уверење што угледах оком.

Неда.

Шта си угледао?

Михаило.

Ти још питали?

Неда.

Питам.

Михаило.

Добро, а ти слушај. Углед'о сам своју
Жену, где скрнави божји закон; где са
Грешном руком кида освећену свезу;
Где се руга својој сопственој заклетви.
То сам вид'о.

Неда.

То си вальда видет' хтео.

Михаило.

Јесам, видео сам, — моју жену, ха, ха,
Бугарску краљицу, у наручју — чијем?
Једног слуге, — ха, ха!

Неда.

Боље реци, да си
Угледао своју жалосним поразом
Сломивену жену, у лукавој замци
Неког безчасника.

Михаило.

Ти првениш, иди!
Крв ти је искрена; речи су ти лажне.

Неда.

Михаило!
Мучи! Стид ти је доличан.
Свака реч што збориш, само хули Бога.
(Наставиће се.)

Д И С Т М Ђ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Концерат гђе је **Јованке Стојковићеве**.) У недељу 23 априла давала је гђца Ј. Стојковићева у препуном позоришту свој концерат на клавиру. Младој уметници предхадили су добри гласови са свију страна где је свирала, а нарочито из Загреба, и ми имајамо синоћ ту радост уверити се, да су ти гласови потпуно оправдани. Гђца Ј. Стојковићева је одиста ретка појава женска у музикалном свету, и ако је тек што прекорачила своје детињско доба, и кад то вељимо, не мислимо на програм, који већ по себи захтева уметничку снагу прве врсте, не на изванредну брзину њезину, нити на правилност удара, па ни на савршenu самосталност увећбаних претију — јер све то изискује такав програм као што нам га даде концертскиња — него на њезино схватање и изражавање музике. Душа младе уметнице као да је срасла с музиком, јер гласови под њезиним прстима оживе и говоре сваком осетљивом срцу човечијем леп и чист говор. Па како чаробан беше тај говор! Час нам потресаše душу својом громовитом снагом, час је растапаше дражесном мекоћом својом. Музика гђе Ј. Стојковићева говори срцу слушачевом, јер се излива не из прстију, него из дубљине срца њезина.

Концерту је претходила шаљива игра „Школски надзорник“ од К. Трифковића. Први део саставоа се из Гунодовог Фауст — валцера, што је аранжовао Лист и из дражесне cis — moll сонате бетовенове. Млада уметница савладала је потпуну обе ове тешке пијесе, нарочито сонату, којом је одиста одушевила целу публику. Мало има уметника, који су кадри дати потпуна израза ономе адацију о коме велики компониста сам вели: „Si deve sognare delicatissimamente“, а међу њима достојно место заузима гђца Ј. Стојковићева. — За овим је представљана шаљива игра „У Петак“ од Шлезингера а за њом је ишао други део концерта, који се саставоа из четири пијесе. Ирве две беху транскрипције од Листа. шубертова „Постојница“ и „Баук“ или Erlenkönig, између обе свирала је концертскиња драјшокове велике варијације о химни: „God save the Queen,“ а завршила је са српским песмама од Кориела Станковића. Прва три комада свирају уметници прве врсте и кад кажемо да смо у свирци младе уметнице напли толико прецизности и израза колико се то само захтевати може од уметника, то смо јој тиме само уступили оно што с правом заслужује. Од свију ових најтека је химна, почем је аранжована само за једну, леву руку, и ту, где беше највеће техничка препрека, ту је

уметница истакла пуну снагу своју и савладавши њу, савладала је своје слушаоце. Позориште се тресло од аплауза; изазивању не беше крај; тридесет и неколико пута морађаше се уметница показати публици. Концертскиња је своме програму додала још и народно коло од Станковића, али и то не беше дosta. Коло се морађаше поновити. Са свију страна летели су из публике знаци наклоности и признања у виду штампаних поздрава, венаца и букета и кад је млада уметница полазила из позоришта испратише је браћа с громким „живела“. То беше триумф заслуге и вредноће, триумф каквога још није доживео уметник у Новоме Саду. Млада је уметница оставила за собом успомену, која ће дugo дичити њено српско име, и кад год буде добра музика потресала срца наша, свакад ће у души нашој вибрирати успомена на младу уметницу српску Јованку Стојковићеву.

Гђца Ј. Стојковићева путује одавде преко Земуна у Београд и Панчево, где ће такође давати концерте. Наше добре жеље прате је браћи нашој тамо, која ће је без сумње дочекати систем осећајима, а младој уметници напој велимо с песником нашим, који је српкињу уметницу поздравио у средини на рода њезина:

„На поласку к уметничкој слави
Кличу ти браћа: Срећно, сестро, пођи!
А кад лепој стечеш венац глави,
Оnda опет милој браћи дођи!“

J.

Кад је г. Ј. Стојковићева изашла на позорницу поздрављена је штампаном песмом, коју ће овде доносимо:

Сестри Српкињи прослављеној уметници Јованци Стојковићевој српска новосадска браћа на ђурђевдан 1872.

• Уметности геније високи
Дух ти даде, који слави води:
Отворен ти стоји свет широки;
Векова ти с' тучна двер разводи.

На поласку уметничкој слави
Кличу ти браћа: Срећно, сестро, пођи!
А кад лепој стечеш венац глави.
Оnda опет милој браћи дођи!

Иди, сестро, сијај и другима!
Уметност је опште благо свима;
Ал' знај слава да најлепше сјаје,
Коју народ својој кћери даје!

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА 58.

ПРЕТИПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 25 АПРИЛА 1872

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРANI

ПРВИ ПУТ:

ШАДИВА ИГРА ЧИША.

ШАДИВА ИГРА У 3 ЧИНА, С ПЕВАЊЕМ, ОД К. ТРИФКОВИЋА.

ОСОБЕ:

Соколовић	Зорић.
Јепа, жена му	Ј. Маринковићка.
Малчика, ћни им	К. Савићева.
Савета, њихова нећака	Л. Хацићева.
Тимић	Соколовић.
Ката, жена му	Ј. Поповићева.
Милица, ћни им	Л. Маринковићева.
Бранко, журналиста { млади људи	Недељковић.
Штанцика { који хоће	Суботић.
Тошица { да се жене	Рашић.
Јован, послужитељ код Соколовића	Хаџић.

Збива се у Новоме Саду.

У четвртак 27 априла: КОНЦЕРАТ г. ЈОВАНКЕ СТОЈКОВИЋЕВЕ, уметнице на клавиру, у корист српском народном позоришту.

Ко од наших претплатника жeli своја места за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахода пре подне.

Од „Зборника позоришних дела“ изашле су три свеске. У првој је свесци „Школски надзорник,“ у другој „Шаран,“ а у трећој „Честитам“ и „Француско-пруски рат.“ Прве две свеске стоје свака 20, а трећа 30 новч. а. вр. и могу се добити обдан у позоришној писарници и у вече на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 нов. а. вр. и то: у трговини Пере Попадића, Паје Миросављевића, Стеве Ратковића и Јоце Филиповића, у срп. народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.